

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

nequam, siue malos, à Patre eorum Diabolo, qui καὶ ἐξοχὴν πονηρῆς dicitur, Eph. 6. v. 16.

Verè servi nequam appellari possunt:

1. *Tanquam ingratorum ingratiissimi*, Deut. 32. v. 1. Deus cœlestis Pater condonat ipsis quotidie tot centena peccata, imò decem millia talentorum, & illi non adedè benigni sunt, ut proximo centum denarios remittant. Quid centum denarii respectu centum millium talentorum? Nulla hîc prorsus proportio est. Ingrati ergò hospites sunt, qui id non agnoscunt, nec proximo nocenti remittunt, Sir. 28. 2.

2. *Improbiorum improbiissimi*: qui vel planè preces negligunt, vel licet orent, tamen oratio inefficax est. Deus enim peccatores non exaudit, Joh. 9. v. 31. quin omnia illorum opera in maledictione maledicta sunt, Mal. 3. v. 9. Si templum frequentant, frustra frequentant. Nam semen verbi divini corde mundo excipiendum est, si radicare & fructificare debeat, Luc. 8. v. 15. Si peccata confitentur, sine fructu id fit. Quia enim odio irreconciliabili ergà proximum ardent, & peccata retinentur, Joh. 20. v. 23. Si sacra cœna utuntur, & hîc salutari effectu carent: est enim ἀγάπη ad quam implacabiles non pertinent: & licet illius compotes fiant, tamen in iudicium eam sibi edunt & bibunt, 1. Cor. 11. v. 29. Si elemosynas erogant, nec hæc à Deo attenduntur, quia sine caritate fiunt, juxta illud Pauli, 1. Cor. 13. v. 3.

3. *Perditorum perditissimi*. Quamdiu enim in ejusmodi implacabilitate degunt, sub irâ Dei & potestate Satanæ sunt, nec ullam salutis spem habent. Wann ihr die Briten nicht liebet / so seyd ihr des Teuffels /

wo ihr geht und steht / scribit B. Lutherus, in Postilla domestica. Qui id non credit, danno suo certissimo aliquando experietur.

De Secundo,

Sequitur *Medela*, quæ fuit

1. *Ex rivulo divine Clementia*, quam Rex servo huic obærato exhibuit. Misertus quippè illius dimisit illum, & debitum dimisit ei.

Cum Imperator Hadrianus imperium suscepisset, civibus Romanis & aliis in locis degentibus magnam pecuniæ vim, quam ætario Imperatoris debebant, remittebat, & syngraphas in publico foro cremari jubebat, quò securiores forent, ne & in posterum propterea compellarentur.

Idem Justinus II. suasu conjugis suæ Sophiæ fecit, & hoc ipso subditos sibi magna benevolentia devinxit.

Sed quanto munificentior est Rex Regum, & Dominus Dominantium, qui non modò huic servo decem millia talenta donavit, sed & idem quotidie facit si seriâ penitentia ad eum nos convertimus. Non enim vult mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, Esa. 18. v. 23. quin ex hac causâ omnia conclusit in incredulitatem, ut omnium misereatur, Rom. 11. v. 32.

Hinc elucescit, non exiguam, sed infinitam misericordiam esse, quâ Deus nos prosequitur. Quæ? qualis? quanta? quærunt in Scholis. Sic & nos hic quæri possumus. Primò, quæ? Resp. non hominis, hæc enim saltem circâ proximum: misericordia autem Dei super omnem carnè, Sir.

Sir. 18. v. 12. Deinde, Qualis? paterna, Pſal. 103. v. 13. cordialis, Luc. 1. v. 78. ardens, Ol. 11. v. 9. lætatur enim ad benefaciendum nobis, Jer. 32. v. 39. Tertiò quanta! R. ſp. quantus ipſe eſt, Sir. 2. v. 2. Atqui Dominus tantus eſt, ut cœli cœlorum ipſum non capiant, 1. Reg. 8. v. 27. Ergò & miſericordia ejus infinita eſt, & æterna ſuper timentes eum, Pſal. 103. v. 17.

Exultemus hinc, Vos mei! Peccatum, peccatum inquam, aded nos depravavit, ut nihil boni in nobis habitet, Rom. 7. v. 18. ſed miſericordiæ Domini, quia non ſumus conſumpti, Thren. 3. v. 22. tegit enim peccata noſtra, Pſal. 32. v. 1. donatque nobis juſtitiam, quam Filius ſuus perfectæ ſua obedientia acquiſiuit, ubi manus ſuas expandit in arâ crucis, & quolibet digito millia talenta de decim his talentis expunxit, Gratiâ igitur ſalvati eſtis, Eph. 2. v. 8.

II. *Ex rivulo divina patientia*, quâ ſervos ſuos proſecutus eſt, ut debitum invaluert, & uni mille aliud ſucceſſerit, donec tandem rationem cum illis contulit, & ſolutionem urſit.

Hoc divitiis bonitatis Dei acceptum ferendum, quibus nos ad pœnitentiam invitavit, Rom. 2. v. 4. Patienter quippè agit propter nos, nolens aliquos perire, ſed omnes ad pœnitentiam reverti, 2. Petr. 3. v. 19.

Nos nihil horum meruimus, ſed digni eſſemus

Ut Pater omnipotens adigat nos fulmine ad umbras,

Pallentes umbras Erebi.

Sed converſum eſt cor ejus: ſimul exarſerunt in nos miſerationes ejus, Ol. 11. v. 9. propterea diſſimulat peccata noſtra pro-

pter pœnitentiam, Sap. 11. v. 24. hinc admirandus Auguſtinus ait: *Peccant homines ſub cœlo, faciunt omnia mala ſub cœlo, & tamen proteguntur cœlo.* En beneficium & clementem Patrem! qui facit Solem ſuum oriri ſuper bonos & malos: & pluit ſuper juſtos & injuſtos, Matth. 5. v. 44.

Tamerlanes Scytarum Rex, in more habuit, ut ſi urbem obſidione cingeret, primò die album tentorium figeret, quo civibus omnem gratiam, ſi dedicationem facturi eſſent, obtulit. Poſtridiè rubrum tetendit, quo ſanguinis effuſionem minatus eſt. Tertio die nigrum præſentavit, quo ſolo ſe civitatem æquaturum, & igne exuſturum, indicavit.

Idem certo modo Deus quoque facit. Primò extruit tentorium candidum, quando per Miniſtros & Legatos ſuos quemlibet ad pœnitentiam invitavit, 2. Cor. 5. v. 20. Quodſi verò dies ſalutis & gratiſæ viſitationis prætermittitur, deſetiſcitur miſereri, Jer. 15. v. 7. tenditque tentorium rubrum, h. e. peſtilentiâ, bello & fame punit, juxta illud Ezechielis: *Qui longe eſt, peſte morietur: qui autem prope, gladio corruet: & qui relictus fuerit & obleſſus, fame morietur*, Ezech. 6. v. 12.

Quodſi & hoc nihil efficit, tandem nigrum tentorium figit, & punit igne infernali, hic eſt interitus æternus, 2. Theſſ. 1. v. 9. ubi nulla curatio ſperanda, 2. Chron. 36. v. 16.

Præparare ergo in occurſum Dei tui, Amos. 4. verſ. 22. dum hodiè dicitur, Hebr. 3. v. 17. dum expandit manum ſuam, Eſa. 65. v. 2. dum fores gratiæ adhuc patent, Matth. 25. v. 10. Tam cûd enim iraiſci poteſt, quàm miſereri, &

ira

ira illius in peccatores non desinit, Sir. 5. v. 7.

III. *Ex rivulo divina condolentia.* Ubi enim miser conservus, qui centum saltem denarios debebat, sine misericordia in carcerem conjiciebatur, & Rex illud comperiebat, iniquitas hæc ad eum morder, ut continuo servo nequam ad se vocato, sævitiam hanc exprobrat, inquit: Serve nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me. Nonne ergo & te misereri oportuit conservi tui, sicut & ego tui miserus sum?

Ita adhuc hodiè Deus fidelium suorum curam gerit. Miseretur enim ut Pater filiorum, timentium se, Psal. 103. v. 13. & ut mater filii uteri sui non obliviscitur, ita ille nec nostrum obliviscitur, nam in manibus suis descripsit nos, Esa. 49. v. 16.

Equidem propter peccata nostra permittit quandoque hostibus, ut nos lædere possint. Interim illis metam ponit, dicens: Usque huc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos, Job. 38. v. 11. inò si ultra metam progrediuntur, virgam in ignem projicit, ut ait per Zachariam: Zelatus sum super Jerusalem & Sion zelo magno: Et ira magna ego irascor super gentes opulentas: quia ego iratus sum parum, ipsi verò adjuverunt in malum, Zach. 1. v. 15. confer Jerem. 39. v. 16.

Id ipsum ex exemplis patet.

Cum Pharao intolerabili jugo premeret Israelitas, Deus eos per Moysen validè liberabat, Exod. 1. seqq.

Cum Sennacherib Regi Hiskia fastuosè insultaret, ad preces illius Angelo misso, in castris ejus centies octoginta

quinque millia percutiebat, 2. Reg. 18. v. 19.

In quanto periculo erant Christiani Damasceni, cum Saul adversus eos minas & cædes spiraret? Hos respiciebat Dominus, cælitus Saulum compellans: Saul, Saul, quid me persequeris? Durum erit tibi adversus stimulum calcitrare, Act. 9. v. 1. seqq.

Hic Deus adhuc vivit, irritata est anima ejus super miseriam Israelis, Jud. 10. v. 16. nec relinquet virgam peccatorum, super sortem justorum, Psal. 125. v. 3. qui fideles tangit, pupillam oculi ejus tangit, Zach. 2. v. 8. Tandem ad pressuras ejusmodi sequetur tempus refrigerii, Act. 3. v. 19. ubi in sinu Abraham omnium malorum refrigerium sentiemus, Luc. 16. v. 25. & cum jubilatione metemus, quod hic in lacrymis seminavimus, Psal. 126. v. 5.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

I. *Deum time.* Eò remittit nos Christus, in Exordio Evangelii inquit: Assimilatum est Regnum cælorum homini Regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis. Per hunc Regem nemo alius intelligitur, quàm Deus Pater cælestis, qui est Rex Regum & Dominus Dominantium, 1. Tim. 6. v. 15. Nam in cælo paravit sedem suam: & Regnum ipsius omnibus dominabitur, Psal. 103. v. 19.

Hic Rex servos suos habet, quibus bona sua concedit, uni dedit quinque talenta, alii duo, alii verò unum, unicuique ut operetur in eis & lucretur, Marth. 25.